

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимите одитори
Финансов отчет

Фонд за разсрочени плащания
„ЦКБ – Сила”

31 декември 2024 г.

Съдържание

Страница

Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимите одитори	-
Отчет за нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания	1
Отчет за промените в нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания	2
Отчет за паричните потоци	3
Пояснения към финансовия отчет	4

ДОКЛАД
ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА ФОНДА ЗА РАЗСРОЧЕНИ
ПЛАЩАНИЯ „ЦКБ - Сила“ ПРЕЗ 2024 ГОД.

СЪДЪРЖАНИЕ:

A. ОСИГУРИТЕЛНА ДЕЙНОСТ	3
Б. ФИНАНСОВА И ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	4
I. ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА.	4
II. ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ФОНДА.	5
III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА.	7
IV. ДОХОДНОСТ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА.	8
V. ОСНОВНИ РИСКОВЕ ЗА ФОНДА.....	9
Г. ПЕРСПЕКТИВИ И ЦЕЛИ.....	9

А. ОСИГУРИТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Общият брой на лицата получаващи разсрочени плащания към 31.12.2024 год. е 1 725.

Средният размер на месечните плащания за 2024 г. е 466.12 лв.

№ по ред	Показател	Брой
1.	Лица, получаващи разсрочени плащания към 31.12.2024 год.	1 725
1.1.	Лица с остатъчен период до 1 година	1035
1.2.	Лица с остатъчен период от 1 до 3 години	657
1.3.	Лица с остатъчен период над 3 години	33
№ по ред	Показател	лв.
1.	СРЕДЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИТЕ ПЛАЩАНИЯ	466.12

Б. ФИНАНСОВА И ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ**І. ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА.**

Към 31.12.2024 год. постъпленията във Фонда са в размер на 11 320 хил. лв. Прехвърлените средства от УПФ за извършване на разсрочени плащания са в размер на 11 112 хил. лв., 208 хил. лв. е размерът на дохода от инвестиране на средствата на фонда. Изплатените средства за разсрочени плащания са 7 782 хил. лв., а 17 хил. лв. са средствата изплатени на наследници на починали лица, получаващи разсрочени плащания. Начислената такса за Дружеството е в размер на 34 хил. лв.

ДИНАМИКА В НЕТНАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА ЗА РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

№ по ред	Наименование	ФРП		
		2024	2023	Сравн.
				Сума
I	Нетни активи в началото на периода	6,123	3,403	2,720
II	Увеличения	11,354	7,808	3,546
1	Прехвърлени средства от УПФ за извършване на разсрочени плащания / изплащане на пожизнени пенсии	11,112	7,551	3,561
2	Прехвърлени средства от УПФ за преизчисляване на пенсиите по реда на чл. 169г, ал. 2 от КСО	0	0	0
3	Прехвърлени средства от ПОД за допълване на недостиг	0	0	0
4	Прехвърлени средства от ПОД за възстановяване на надплатени разходи за извършване на разсрочените плащания и плащанията на наследници / изплащане на пожизнени пенсии и суми на наследници на пенсионери	0	0	0
5	Положителен доход от инвестиране на средствата на фонда	242	257	-15
6	Други увеличения	0	0	0
III	Намаления	7,833	5,088	-2,745
1	Средства за разсрочени плащания / Пенсии	7,782	5,043	-2,739
2	Средства за изплащане на наследници на починали лица / починали пенсионери	17	21	4
3	Прехвърлени средства от ФРП към ФИПП на починали лица без наследници	0	0	0
4	Разходи за извършване на разсрочените плащания и на плащанията на наследници / за изплащане на пожизнени пенсии и суми на наследници на починали пенсионери	0	0	0
5	Прехвърлени средства към резерва за гарантиране на brutния размер на вноските по реда на чл. 192б, ал. 6, т. 1 от КСО	0	0	0
6	Прехвърлени средства към резерва за гарантиране на brutния размер на вноските по реда на чл. 192б, ал. 8 от КСО	0	0	0
7	Отрицателен доход от инвестиране на средствата на фонда	0	0	0
8	Начислена такса за пенсионноосигурителното дружество по чл. 201, ал. 1, т. 3 от КСО	34	24	-10
9	Други намаления	0	0	0
IV	Нетни активи в края на периода	9,644	6,123	3,521

II. ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ФОНДА.

През 2024 година основната тема, която определяше поведението на световните капиталови пазари беше паричната политика на основните централни банки – Федералния резерв и Европейската централна банка. Инфлацията и в Европа и в САЩ се понижи и двете централни банки започнаха процес по понижаване на основните лихви.

Европейската централна банка през 2024 година понижи основната лихва на четири пъти, като общото намаление беше от 4.50% до 3.15%.

Федералния резерв през 2024 понижи лихвения процент Federal Funds Target Rate-Upper bound три пъти като общото намаление беше от 5,50% до 4,50%.

Енергийната криза през 2024 в Европа беше преодоляна. Основно инфлацията се отрази в областта на услугите.

Като цяло 2024 година за финансовите пазари премина изцяло под знака на възстановяването на основните индекси на капиталовите пазари. Възстановяването на основните индекси на капиталовите пазари беше придружено и от възстановяването на цените на дълговите ценни книжа.

- В Европа индексите на капиталовите пазари отбелязаха ръст през 2024 година.
- В Германия водещият индекс DAX - 40 приключи годината на ниво от 19,909.14 пункта с ръст от 18.85%.
- Във Франция основният индекс CAC - 40 приключи годината на ниво от 7355.37 пункта или спад от 2.49%.
- В Австрия основният индекс ATX приключи годината на ниво от 3663.01 пункта , с ръст от 6.64%.
- В Нидерландия основният индекс AEX приключи годината на ниво от 878.63 пункта , с ръст от 11.67%.
- В Белгия основният индекс BEL - 20 приключи годината на ниво от 4264.63 пункта , с ръст от 15.02%.
- Във Великобритания основният индекс FTSE 100 - UK приключи годината на ниво от 8,149.78 пункта с ръст от 5.39%.
- Индексът Euro STOXX50, включващ петдесетте компании „сини чипове“ в Европа отчете увеличение от 8.28% и завърши годината на ниво от 4895.98 пункта.

Водещите индекси в САЩ също отчетоха повишения, като S&P 500 завърши годината с повишение от 23.31% при ниво 5,881.63 пункта. В същия тренд се движеше и водещият DJIA, като достигна ниво от 42,544.22 пункта или увеличение от 12.88% спрямо предходната 2023 г. Технологичният индекс NASDAQ отчете ръст от 14.77%, достигайки 19,310.79 пункта.

В България индексите SOFIX и BGBX40 и отчетоха ръст със съответно 16.68% и 8.84%. Повишение отчетоха индексите BG REIT и BG TR 30 с ръст от съответно 12.80% и 8.03%.

ИНДЕКСИ: БЪЛГАРИЯ, ЕВРОПА И САЩ

Индекс	31.12.2024	29.12.2023	Изменение (%)
SOFIX	892.74	765.12	16.68%
BGBX 40	171.82	157.87	8.84%
BG REIT	214.66	190.30	12.80%
BG TR 30	863.62	799.44	8.03%
DAX 40 - Germany	19,909.14	16,751.64	18.85%
CAC 40- France	7,355.37	7,543.18	-2.49%
ATX-Austria	3,663.01	3,434.97	6.64%
AEX-Amsterdam	878.63	786.82	11.67%
BEL 20 - Belgium	4,264.53	3,707.77	15.02%
FTSE 100 -UK	8,149.78	7,733.24	5.39%
Euro STOXX50 Pr	4,895.98	4,521.44	8.28%
DJIA - USA	42,544.22	37,689.54	12.88%
SP 500 - USA	5,881.63	4,769.83	23.31%
NASDAQ - USA	19,310.79	16,825.93	14.77%

Общата пазарна капитализация на българския капиталов пазар в края на 2024 г. отбелязва ръст с 5.02% до 16.28 млрд. лв., спрямо предходната година. Броят на сделките на регулиран пазар за изминалата година е 77 350 и отбелязва ръст от 14.35% спрямо 2023 г. На 975 млн. лв. възлиза оборотът на БФБ-София, като това е с 24% по-висок спрямо 2023 година.

ПАЗАРНА КАПИТАЛИЗАЦИЯ (ЛВ.)

Основен пазар	Декември 2024	Декември 2023	Изменение (%)
Сегмент акции Premium	2,598,106,149	3,083,129,277	-15.73%
Сегмент акции Standard	8,854,372,955	7,745,938,385	14.31%
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел	1,298,130,481	1,191,177,074	8.98%
Алтернативен пазар			
Сегмент акции	2,870,906,837.00	2,628,119,831.97	9.24%
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел	387,571,167.99	416,210,591.91	-6.88%
Пазар за растеж beam	270,458,905.22	436,406,443.09	-38.03%
ОБЩО:	16,279,546,495	15,500,981,602	5.02%

През 2024 год. при инвестирането на средствата на Фонда усилията ни бяха насочени към постигането на оптимално равнище на доходност от активите, при консервативно управление на активите и минимална степен на риск. При инвестирането и съобразно инвестиционната стратегия на Фонда се отчиташе влиянието на паричната политика на Европейската Централна Банка и Федералния Резерв на САЩ. Стремехът беше да се ограничи негативното влияние на геополитическия риск и инфлацията. В търсенето на инвестиционни възможности се ръководехме от принципите, залегнали в Кодекса за социално осигуряване, а именно надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация. Инвестициите бяха насочени към сделки с ДЦК, емитирани от Министерство на финансите, държави членки на Европейски съюз, държави посочени в наредба на Комисията и централните им банки, Европейската инвестиционна банка.

През годината не са правени инвестиции в **БАНКОВИ ДЕПОЗИТИ**.

В края на 2024 год. делът в **ДЦК и дългови ценни книжа**, издадени или гарантирани от държави членки, от ЕЦБ и/или ЕИБ е в размер на 86.96% от активите на Фонда.

През 2024 година БНБ проведе единадесет аукциона на следните дати 15.04.2024г., 13.05.2024г., 27.05.2024г., 10.06.2024г., 24.06.2024г., 08.07.2024г., 22.07.2024г., 26.08.2024г. Бяха емитирани емисия № BG2030024116/15.04.2024 г. (три годишни лихвоносни съкровищни облигации) с падеж 17.04.2027 г. и емисия № BG2040024213/15.05.2024 г. (шест годишни лихвоносни съкровищни облигации) с падеж 15.05.2030 г.

На международните финансови пазари средства на Фонда се търгуваха в дългови ценни книжа с различен падеж, в евро, издадени от държави, членки на Европейския съюз.

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА ЗА РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ: (ХИЛ. ЛВ.)

	Наименование на актива	ФРП					
		2024		2023		Разлика	
		Сума	%	Сума	%	Сума	%
1	Ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	780	8.08	751	12.26	29	-4.17
2	Акции	0	0.00	0	0.00	0	0.00
3	Акции и дялове на КИС	0	0.00	0	0.00	0	0.00
4	Корпоративни облигации	0	0.00	0	0.00	0	0.00
5	Банкови депозити	0	0.00	0	0.00	0	0.00
6	Инвестиции в чужбина	7,610	78.88	4,437	72.43	3,173	6.45
6.1	ЦК издадени или гарантирани от държави членки, централните им банки, държави посочени в наредба на КФН, от ЕЦ и/или ЕИБ	7,610	78.88	4,437	72.43	3,173	6.45
6.2	Акции	0	0.00	0	0.00	0	0.00
6.3	Акции и дялове на КИС	0	0.00	0	0.00	0	0.00
6.4	Корпоративни облигации	0	0.00	0	0.00	0	0.00
7	Вземания	0	0.00	0	0.00	0	0.00
8	Парични средства по разплащателни сметки	1,258	13.04	938	15.31	320	-2.27
	Общо	9,648	100.00	6,126	100.00	3,522	0.00

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА.

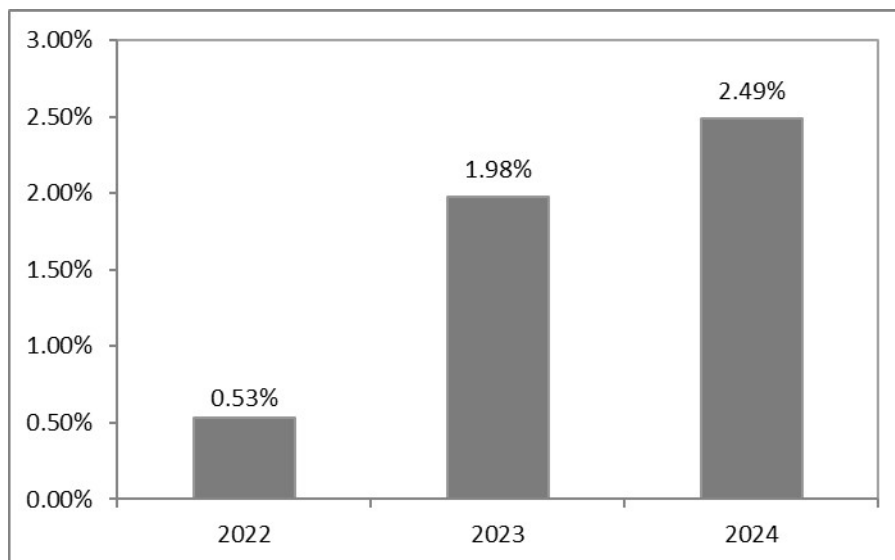
През отчетния период при инвестирането на средствата и управлението на портфейла на Фонда продължихме стриктно да спазваме нормативните изисквания на Кодекса за социално осигуряване и инвестиционната стратегия на Фонда.

IV. ДОХОДНОСТ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА.

Доходността от управление на активите на Фонда за разсрочени плащания за три години 2022 – 2024 год. на годишна база е както следва:

ФОНДОВЕ	2022	2023	2024
Фонд за разсрочени плащания	0.53%	1.98%	2.49%

В. ОСНОВНИ РИСКОВЕ ЗА ФОНДА

Основните финансови рискове в дейността през 2024 г. бяха рисковете свързани с финансовите инструменти в които инвестираме активите на Фонда. Всички те в бяха повлияни от агресивната война на Русия срещу Украйна, инфлацията и паричната политика на основните централни банки – Федералния резерв и Европейската централна банка.

Като такива могат да бъдат посочени:

- пазарен риск- представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на пенсионното законодателство.

- валутен риск- риск при сключването на сделки в чуждестранна валута. Валутният риск се измерва чрез количествено определяне на нетната експозиция към всяка валута различна от Лев и Евро като процент от нетните активи на Фонда.

- лихвен риск- дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

- ценови риск- основният ценови риск, на който е изложен Фонда е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа.

- кредитен риск- При управление на кредитния риск ПОАД наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти. При наблюдението на рисковите експозиции се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти.

Детайлна информация за рисковете е оповестена в пояснение 11 към финансовия отчет Политика по управление на риска.

Г. ПЕРСПЕКТИВИ И ЦЕЛИ

Основна цел пред ръководството на ПОАД „ЦКБ - Сила“ АД през 2025 год. ще бъде осигуряването на адекватно обслужване на лицата, имащи право на допълнителна пенсия от УПФ, с цел вземането на информирано решение относно техните права. Усилията ни при инвестиране на средствата на Фонда ще бъдат насочени към адекватно управление в зависимост от прогнозите за динамичен финансов пазар не само в България, а и в световен аспект, с оглед запазване и увеличаване размерите на договорените с лицата разсрочени плащания и постигането на положителна доходност при ниско ниво на риска.

Изпълнителни директори на ПОАД „ЦКБ – Сила“ АД:

**SAVA
MARINOV
STOYNOV**

Digitally signed by
SAVA MARINOV
STOYNOV
Date: 2025.03.28
16:09:28 +02'00'

САВА СТОЙНОВ

**GEORGE
TODOROV
TODOROV**

Digitally signed by
GEORGE TODOROV
TODOROV
Date: 2025.03.28
15:52:53 +02'00'

ГЕОРГИ ТОДОРОВ

**KIRIL
NIKOLOV
CHERVENKOV**

Digitally signed
by KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV
Date: 2025.03.28
15:29:11 +02'00'

КИРИЛ ЧЕРВЕНКОВ

РСМ БГ ООД

Адрес за кореспонденция:
ул. Проф. Фритьоф Нансен 9, ет.7
1142 София, България
Т: +359 2 987 55 22
Т: +359 2 987 55 33
Е: office@rsmbg.bg
W: www.rsmbg.bg

Кроу България Одит ЕООД

бул. Ситняково № 48, ет. 7, офис 708,
1505 София
Т (+3592) 44 565 91
Е office@crowe.bg
W www.crowe.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на

ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД

Управляващо и представляващо дружество на

Фонд за изплащане на пожизнени пенс за разсрочени плащания „ЦКБ-СИЛА“

Гр. София

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на **Фонд за разсрочени плащания „ЦКБ-СИЛА“** („Фонда“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания към 31 декември 2024 г., отчета за промени в нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи съществена информация за счетоводната политика и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2024 г., неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с МСФО счетоводни стандарти, приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“.

Ние сме независими от Фонда и управляващото го дружество ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта (ЗНФОИСУ), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФОИСУ и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Оценка по справедлива стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	
Пояснения 5 Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, 11 Политика по управление на риска и 13 Определяне на справедливата стойност	
Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Към 31.12.2024 г. Фондът притежава финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата с балансова стойност в размер на 8 390 хил. лв. (31.12.2023 г. 5 188 хил. лв.) Тези активи представляват 87% (2023 г. – 85%) от общите активи на Фонда, поради това се определят като ключов фактор за резултатите от дейността на Фонда и размера на нетните му активи за изплащане на доходи. При оценката на справедливата стойност на финансовите активи, които включват ценни книжа, Фондът използва пазарни цени от активни пазари. Поради съществената стойност на финансовите активи, ние сметохме, че определянето на справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата е ключов одиторски въпрос.	По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до: - преглед, анализ и оценка на прилаганата счетоводна политика за последваща оценка и представяне на финансовите активи на Фонда от гледна точка на изискванията на МСФО и българското законодателство; - оценка на адекватността на политиките и процедурите, на дизайна и ефективността на внедрените ключови контроли, свързани с процеса на определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти; - проучващи запитвания, отправени към експертите на Фонда, относно свързаните процеси на оценяването и наблюдаемостта на външните данни, използвани от Фонда; - детайлен тест по същество на оценката на справедливата стойност на финансови активи към 31.12.2024 г. чрез получаването от независими източници на справедливи цени; - тест на месечните преоценки до справедлива стойност на база извадка; - потвърждение на информацията за номиналната стойност на инвестициите към 31.12.2024 г. от трети страни; - оценка на адекватността на оповестяванията във финансовия отчет, включително оповестяванията на основните методи за оценка на финансовите активи и свързаните с тях предположения, преценки и допускания, спрямо изискванията на МСФО счетоводни стандарти, приети от ЕС .

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД (Ръководството) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО счетоводни стандарти, приети от Европейския съюз (ЕС) и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорния съвет и Одитния комитет на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД (Лицата, натоварени с общо управление), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФОИСУ, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- (а) информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет;
- (б) докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- „РСМ БГ“ ООД и „Кроу България Одит“ ЕООД са назначени за задължителни съвместни одитори на финансовия отчет на Фонда за годината, завършила на 31 декември 2024 г. от общото събрание на акционерите на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД, проведено на 27.06.2024 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършила на 31 декември 2024 г. на Фонда представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „РСМ БГ“ ООД и седми пълен непрекъснат ангажимент за „Кроу България Одит“ ЕООД.
- В подкрепа на съвместното одиторско мнение ние сме предоставили в раздел „Ключови одиторски въпроси“ описание на най-важните оценени рискове, обобщение на отговора на съвместните одитори и важни наблюдения във връзка с тези рискове, когато е целесъобразно.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас съвместно одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда и управляващото го дружество ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД.
- За периода, за който се отнася извършения от нас задължителен одит, освен одита, съвместните одитори са предоставили следните услуги на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД и управляваните от него фондове, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Фонда:
 - ангажимент по изпълнение на договорни процедури съгласно изискванията Международен стандарт за свързани по съдържание услуги (МСССУ) 4400 (преработен) Ангажименти за договорени процедури за издаване на доклад на

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

съвместните регистрирани одитори съгласно изискванията на чл. 187, ал. 3, т. 2 и чл. 252 от КСО относно съответствие на историческата финансова информация между годишните отчети за надзорни цели на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД и управляваните от него фондове, изготвени към и за годината, завършваща на 31 декември 2024 г. съгласно изискванията на Наредба № 63 и одитираните от нас годишни финансови отчети на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД и управляваните от него фондове, изготвени в съответствие със Закона за счетоводството и МСФО счетоводни стандарти, приети от ЕС, за годината, завършваща на 31 декември 2024 г.

- ангажимент по изпълнение на договорни процедури съгласно изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги (МСССУ) 4400 (преработен) Ангажименти за договорени процедури, по отношение на системата за управление на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД към 31.12.2024 г., за издаване на съвместен доклад на регистрираните одитори съгласно изискванията на чл. 187, ал. 3, т. 3 от КСО относно съответствието на системата за управление на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД с изискванията на КСО и актовете по прилагането му.

28.03.2025 г.

гр. София, България

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег.№173

Mariana Petrova
Mihaylova

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:43:04 +02'00'

д-р Мариана Михайлова
Управител

Mariana Petrova
Mihaylova

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 16:32:47
+02'00'

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Адрес за кореспонденция:
ул. Проф. Фритьоф Нансен 9, ет.7
1142 София, България

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег.№167

GYULYAY
MYUMYUN
RAHMAN

Digitally signed by GYULYAY
MYUMYUN RAHMAN
Date: 2025.03.28 19:21:31
+02'00'

Гюляй Рахман
Управител

Daniela Kancheva
Grigorova

Digitally signed by Daniela Kancheva Grigorova
Date: 2025.03.28 18:30:35
+02'00'

Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ситняково № 48, ет. 7, офис 708
1505 София, България

Отчет за нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания към 31 декември

	Пояснение	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Активи			
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност	5	8 390	5 188
Парични средства и парични еквиваленти	6	1 258	938
Общо активи		9 648	6 126
Задължения, различни от тези към лица, получаващи разсрочени плащания и наследници			
		4	3
Нетни активи на разположение за плащания	7	9 644	6 123

Финансовият отчет на страници от 1 до 32 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПООД „ЦКБ-Сила“ АД и е подписан на 17 март 2025г.

Димитър Моллов
Съставител

Dimitar
Kanchev
Mollov

Digitally signed by
Dimitar Kanchev
Mollov
Date: 2025.03.28
15:19:24 +02'00'

Дата: 17.03.2024 г.

Съгласно одиторски доклад:

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. № 173

д-р Мариана Михайлова
Управител

Mariana
Petrova
Mihaylova

Digitally signed by
Mariana Petrova
Mihaylova
Date: 2025.03.28
17:43:24 +02'00'

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Mariana
Petrova
Mihaylova

Digitally signed by
Mariana Petrova
Mihaylova
Date: 2025.03.28
16:33:22 +02'00'

SAVA
MARINOV
STOYNOV
Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Digitally signed by SAVA
MARINOV STOYNOV
Date: 2025.03.28
16:10:01 +02'00'

KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV
Кирил Червенков
Изпълнителен директор

Digitally signed by KIRIL
NIKOLOV CHERVENKOV
Date: 2025.03.28
15:29:49 +02'00'

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег. № 167

Гюляй Рахман
Управител

GYULYAY
MYUMYUN
RAHMAN

Digitally signed by
GYULYAY
MYUMYUN
RAHMAN
Date: 2025.03.28
19:19:10 +02'00'

Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Daniela
Kancheva
Grigorova

Digitally signed by
Daniela Kancheva
Grigorova
Date: 2025.03.28
18:31:08 +02'00'

Поясненията на страници от 4 до 32 представляват неразделна част от финансовия отчет.

Отчет за промените в нетните активи на разположение на лица с договори за разсрочени плащания

	Пояснение	За годината, приключваща на 31.12.2024	За годината, приключваща на 31.12.2023
		'000 лв.	'000 лв.
Приходи от лихви		61	52
Нетна печалба от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата		181	205
Печалба от инвестиране на средствата на Фонда		242	257
Удръжки и такси за ПОАД	8	(34)	(24)
Оперативен резултат		208	233
Прехвърлени средства от УПФ за извършване на разсрочени плащания	7	11 112	7 551
Увеличения, свързани с прехвърлени средства от УПФ		11 112	7 551
Изплатени средства по договори за разсрочени плащания	7	(7 782)	(5 043)
Изплатени средства на наследници на починали лица		(17)	(21)
Намаления, свързани с договори за разсрочени плащания		(7 799)	(5 064)
Изменение в нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания	7	3 521	2 720
Нетни активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания в началото на годината	7	6 123	3 403
Нетни активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания в края на годината	7	9 644	6 123

Финансовият отчет на страници от 1 до 32 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД и е подписан на 17 март 2025 г.

Димитър МолловDimitar
СъставителKanchev Mollov
Digitally signed by
Dimitar Kanchev Mollov
Date: 2025.03.28 15:19:52
+02'00'

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

SAVA
MARINOV
STOYNOV
Digitally signed by
SAVA MARINOV
STOYNOV
Date: 2025.03.28
16:10:23 +02'00'

Дата: 17.03.2025 г.

Кирил Червенков
Изпълнителен директор

KIRIL
NIKOLOV
CHERVENKOV
Digitally signed by
KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV
Date: 2025.03.28
15:31:28 +02'00'

Съгласно одиторски доклад:

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. № 173

д-р Мариана МихайловаMariana
УправителPetrova Mihaylova
Digitally signed by
Mariana Petrova
Mihaylova
Date: 2025.03.28
17:43:41 +02'00'

д-р Мариана МихайловаMariana
Регистриран одитор, отговорен за одитаPetrova Mihaylova
Digitally signed by
Mariana Petrova
Mihaylova
Date: 2025.03.28
16:33:53 +02'00'

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег. № 167

Гюляй РахманGYULYAY
УправителMYUMYUN RAHMAN
Digitally signed by
GYULYAY MYUMYUN
RAHMAN
Date: 2025.03.28
19:19:48 +02'00'

Даниела ГригороваDaniela
Регистриран одитор, отговорен за одитаKancheva Grigorova
Digitally signed by
Daniela Kancheva
Grigorova
Date: 2025.03.28
18:31:36 +02'00'

Поясненията на страници от 4 до 32 представляват неразделна част от финансовия отчет.

Отчет за паричните потоци

Пояснение	За годината, приключваща на	За годината, приключваща на	
	31.12.2024 '000 лв.	31.12.2023 '000 лв.	
Оперативна дейност			
Постъпления, свързани с лица, получаващи разсрочени плащания	7	11 112	7 551
Плащания, свързани с лица, получаващи разсрочени плащания	7	(7 782)	(5 043)
Плащания, свързани с наследници	7	(17)	(21)
Платени такси на управляващото дружество	8	(33)	(22)
Получени лихви и дивиденди		61	28
Постъпления от продажба на финансови активи		7 902	2 680
Придобиване на финансови активи		(10 923)	(6 834)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		320	(1 661)
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти		320	(1 661)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	6	938	2 599
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	6	1 258	938

Финансовият отчет на страници от 1 до 32 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПООД „ЦКБ-Сила“ АД и е подписан на 17 март 2025 г.

Димитър Моллов
Съставител

Dimitar
Kanchev
Mollov

Digitally signed by
Dimitar Kanchev Mollov
Date: 2025.03.28 15:20:49
+02'00'

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

SAVA
MARINOV
STOYNOV

Digitally signed by
SAVA MARINOV
STOYNOV
Date: 2025.03.28
16:10:42 +02'00'

Дата 17.03.2025 г.

Кирил Червенков
Изпълнителен директор

KIRIL
NIKOLOV
CHERVENKOV

Digitally signed by KIRIL
NIKOLOV CHERVENKOV
Date: 2025.03.28
15:31:59 +02'00'

Съгласно одиторски доклад:

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. № 173

д-р Мариана Михайлова
Управител

Mariana
Petrova
Mihaylova

Digitally signed by
Mariana Petrova
Mihaylova
Date: 2025.03.28
17:44:00 +02'00'

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Mariana
Petrova
Mihaylova

Digitally signed by
Mariana Petrova
Mihaylova
Date: 2025.03.28
16:34:18 +02'00'

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег. № 167

Гюляй Рахман
Управител

GYULYAY
MYUMYUN
RAHMAN

Digitally signed by
GYULYAY
MYUMYUN
RAHMAN
Date: 2025.03.28
19:20:23 +02'00'

Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Daniela
Kancheva
Grigorova

Digitally signed by
Daniela Kancheva
Grigorova
Date: 2025.03.28
18:32:02 +02'00'

Поясненията на страници от 4 до 32 представляват неразделна част от финансовия отчет.

Пояснения към финансовия отчет

1. Обща информация

Фонд за разсрочени изплащания „ЦКБ – Сила“ (ФРП „ЦКБ-СИЛА“, Фондът), вписан в Регистър Булстат, воден от Агенцията по вписванията, с Булстат: 177523808, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Цариградско шосе“ №87.

Фондът е обособено имущество, което се управлява от Пенсионноосигурително акционерно дружество „ЦКБ-СИЛА“ АД (ПОАД „ЦКБ – Сила“ АД, Дружеството) с ЕИК 825240908 и адрес на управление гр. София, бул. Цариградско шосе № 87. Фондът се представлява при взаимоотношенията си с трети лица заедно от г-н Сава Стойнов и г-н Георги Тодоров или от г-н Сава Стойнов и г-н Кирил Червенков – Изпълнителни директори на ПОАД „ЦКБ – Сила“ АД.

Управителният съвет на ПОАД „ЦКБ – Сила“ АД е в състав:

Кирил Николов Червенков
Георги Тодоров Тодоров
Александър Богомилов Величков
Сава Маринов Стойнов

Надзорният съвет на ПОАД „ЦКБ – Сила“ АД е в състав:

„ЦКБ ГРУП“ ЕАД
Александър Димитров Керезов
Николай Димитров Борисов

Фондът е създаден с Решение на Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“, отразено в Протокол №255 от 10.09.2021г. и е вписан в регистър на КФН с Решение №684 – ФРП от 16.09.2021 г.

Фондът е създаден за неопределен срок.

Фондът не отговаря с активите си за задълженията и за загубите на Дружеството, което го управлява и представлява.

Фондът няма служители.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Договори за разсрочено изплащане на средства

При придобиване право на лична допълнителна пожизнена пенсия за старост, в случаите, в които средствата, натрупани в индивидуалната партида на осигуреното лице в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“, са недостатъчни за отпускането на допълнителна пожизнена пенсия за старост в размер по чл.167, ал.3 КСО, но надвишават трикратния размер на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал.1 от КСО към датата на определяне на стойността на средствата по партидата, средствата се прехвърлят във ФРП „ЦКБ-СИЛА“. Дружеството изплаща от Фонда разсрочено натрупаната в индивидуалната партида сума за определен период от време.

Отпускането на разсрочени плащания от Фонда става на основание писмено заявление по образец, подадено до Дружеството лично от осигуреното лице или от упълномощено от него

лице, към което се прилагат съответните документи. В случай че са приложени необходимите документи и са изпълнени законовите изисквания за отпускане на разсрочено изплащане, ПООД „ЦКБ-СИЛА“ АД сключва с лицето договор за разсрочено изплащане.

В договора, наред с другите задължителни реквизити, се посочват реда и начина и срока за извършване на плащанията.

Месечният размер на разсроченото плащане от Фонда към датата на определянето му, не може да бъде по-голям от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1 от КСО и по-малък от 15 на сто от нейния размер.

Договорът за разсрочени изплащания се прекратява при:

1. изплащането на последната сума, включваща и остатъка от натрупаните средства по аналитичната сметка на лицето във Фонда;
2. смърт на осигуреното лице.

2. Основа за изготвяне на финансовите отчети

2.1. Приложими стандарти

Финансовият отчет на Фонда е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО счетоводни стандарти), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО счетоводни стандарти, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО счетоводни стандарти, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

При изготвянето на финансовия отчет на Фонда е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване“ (МСС 26), съдържащ специфичните изисквания относно финансовите отчети на пенсионните фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд в степенята, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на финансовите активи, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Фонда Ръководството очаква, че Фондът има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

2.3. Сравнителни данни

Фондът представя сравнителна информация в този финансов отчет за предходния период към 31 декември 2023г.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Фонда. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.), освен ако не е посочено друго.

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в приложенията по оценка на финансови инструменти.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период:

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период и няма съществен ефект от първоначалното им прилагане:

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС

Новите стандарти изменения и разяснения към МСФО нямат съществен ефект върху финансовите отчети на Фонда.

3.2 Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС и които все още не са влезли в сила

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост, в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в МСС 21 включват:

- уточняване кога една валута може да бъде обменена в друга валута и кога не - една валута може да бъде обменена, когато предприятието е в състояние да обмени тази валута за другата валута чрез пазари или механизми за обмен, които създават изпълними права и задължения без неоправдано забавяне към датата на оценяване и за определена цел; една валута не може да бъде обменена в друга валута, ако предприятието може да получи само незначителна сума от другата валута;
- изискване как предприятието да определи обменния курс, който се прилага, когато дадена валута не може да бъде обменена - когато дадена валута не може да бъде обменена към датата на оценяване, предприятието оценява спот обменния курс като курс, който би се приложил при редовна сделка между пазарни участници към датата на оценяване и който би отразил вярно преобладаващите икономически условия.
- изискване за оповестяване на допълнителна информация, когато валутата не е конвертируема - когато валутата не е конвертируема, предприятието оповестява информация, която би позволила на потребителите на неговите финансови отчети да преценят как липсата на конвертируемост на валутата влияе или се очаква да повлияе на неговите финансови резултати, финансово състояние и парични потоци.

Изменения на МСФО 9 и МСФО 7 относно класификацията и оценяването на финансовите инструменти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2026 г., все още неприети от ЕС). На 30 май 2024 г. СМСС издаде целеви изменения на МСФО 9 и МСФО 7, за да отговори на неотдавнашните въпроси, възникнали на практика, и да включи нови изисквания не само за финансовите институции, но и за корпоративните субекти. Тези изменения:

- изясняване на датата на признаване и отписване на някои финансови активи и пасиви, с ново изключение за някои финансови задължения, уредени чрез система за електронни парични преводи;
- изясняват и добавят допълнителни насоки за оценка дали даден финансов актив отговаря на критерия за плащане единствено на главница и лихва;
- добавя изисквания за нови оповестявания за определени инструменти с договорни условия, които могат да променят паричните потоци (като например някои финансови инструменти с характеристики, свързани с постигането на екологични, социални и управленски цели); и
- актуализиране на оповестяванията за инструменти на собствения капитал, определени по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход.

МСФО 19 Дъщерни дружества без публична отчетност: Оповестявания (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2027 г., неприет от ЕС). Издаден през месец май 2024 г., МСФО 19 позволява на някои допустими дъщерни дружества на предприятия майки, които отчитат по счетоводните стандарти по МСФО, да прилагат намалени изисквания за оповестяване.

Фондът очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда в периода на първоначалното им прилагане.

МСФО 18 Представяне и оповестяване във финансовите отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2027 г., неприет от ЕС). МСФО 18 ще замени МСС 1 *Представяне на финансови отчети*, като ще въведе нови изисквания, които ще помогнат за постигане на съпоставимост на финансовите резултати на подобни предприятия и ще предоставят по-подходяща информация и прозрачност на потребителите. Въпреки че МСФО

18 няма да повлияе на признаването или оценяването на статиите във финансовите отчети, неговото въздействие се очаква да е в степен, до която не се заменя от изискванията на МСС 26.

В момента ръководството оценява подробните последици от прилагането на новия стандарт върху финансовите отчети на Фонда. От извършената предварителна оценка не бяха установени потенциални въздействия.

Фондът ще прилага новия МСФО 18 от задължителната му дата на влизане в сила 1 януари 2027 г. Изисква се прилагане със задна дата, така че сравнителната информация за финансовата година, приключваща на 31 декември 2026 г., ще бъде преизчислена в съответствие с МСФО 18.

4. Съществена информация за счетоводните политики

4.1 Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.2 Отчитане по сегменти

Фондът развива дейност само в един икономически сектор поради правните ограничения и целта, за която е създаден. Поради тези причини няма да бъде показана информация за различни сегменти.

4.3 Приходи

Основните приходи на Фонда са от инвестиции, включващи преоценка на ценни книжа, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа, лихви от банкови влогове, депозити и лихвоносни ценни книжа, получени дивиденди.

Приходите от дивиденди се признават в печалбата или загубата в момента на възникване на правото за получаване на дивидента.

Приходите от лихви се начисляват текущо пропорционално на времевата база и чрез прилагане на метода на ефективната лихва за всички лихвоносни финансови активи.

Разликите от промените в оценката на финансовите инструменти спрямо пазарната им цена, се отчитат като текущ приход или разход от преоценки на финансови активи, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Разликата между отчетната стойност и продажната цена на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата, при сделки с тях, се признават като текущи приходи или разходи от операции с инвестиции.

4.4 Разходи

Разходи се признават в отчета за промените в размера на нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания, към датата на тяхното възникване.

4.5 Финансови инструменти

4.5.1 Финансови активи

Притежаваните от Фонда финансови активи включват следните категории: портфейл от финансови активи, който отговаря на дефиницията за държан за търгуване, не се държи нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи и кредити и вземания (включващи и паричните средства и паричните еквиваленти).

В съответствие с МСС 26 инвестициите на пенсионния фонд се отчитат по справедлива стойност. В случай на търгуеми ценни книжа, справедливата стойност е пазарната стойност. Ако дългови финансови инструменти, които имат фиксирана цена на изплащане на падежа, и които са придобити с цел покриване на задълженията по планове за плащания или на конкретни части от тях, могат да се отчитат на база окончателната им цена на изплащане. В случай, че пенсионния фонд има инвестиции, за които не е възможна оценка по справедлива стойност, се оповестява причината, поради която справедливата стойност не се използва.

Класификация

Класификацията е в зависимост от същността и целите на финансовите активи към датата на първоначалното им признаване в отчета за нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания, и включва следните категории:

Кредити и вземания, отчетени по амортизирана стойност

Кредитите и вземанията, притежавани от Фонда, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар.

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба

Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителното дружество. Те включват инвестиции в държавни ценни книжа, корпоративни ценни книжа, акции и други. Тези инвестиционни цели определят класификацията на финансовите активи във Фонда като финансови активи, които са управлявани и чиито резултати се оценяват на база справедлива стойност, не се държат нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. При управлението на Фонда, Дружеството се ръководи от информацията относно справедливата стойност на финансовите активи и използва тази информация, за да оцени резултатите на финансовите активи и да взема инвестиционни решения.

Финансови активи, отчетени по амортизирана стойност

Фондът може да отчита по амортизирана стойност държавни ценни книжа по чл. 176, ал. 1, т. 1 от КСО, придобити с цел да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци, при условие че съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Признаване и оценяване

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба

Фондът признава финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба на датата на уреждане. От този момент Фондът отчита всички приходи и разходи,

свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания,.

Финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба се отчитат по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания, при възникването им. Последващата оценка на тези инструменти е по справедлива стойност.

Кредити и вземания, отчетени по амортизирана стойност

Кредити и вземания се признават по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите пряко свързани с осъществяване на сделката.

След първоначалното им признаване, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП.

Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания,. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като самостоятелен показател – разходи за обезценка. В края на всеки отчетен период Фондът признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от вземанията и парични средства и парични еквиваленти. В края на всеки отчетен период Фондът актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Фондът оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Фондът оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

При оценката за определяне на значително увеличение на кредитния риск Фондът отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Фондът сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Фондът разглежда както количествена, така и качествена информация, която е разумна и подкрепяща, включително исторически опит и информация за бъдещо развитие. Следната информация се взема предвид при оценката дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване:

- съществуващо или очаквано значително влошаване на външния (ако е наличен) или вътрешния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;
- значимо влошаване на външните пазарни индикатори за кредитен риск за дадения финансов инструмент,
- например значително увеличение на кредитния спред, цените на суап за кредитно неизпълнение за длъжника или продължителността на времето или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност;

- съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в бизнес, финансови или икономически условия, които се очаква да причинят значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си;
- съществуващо или очаквано значително влошаване на оперативните резултати на длъжника;
- значителни увеличения на кредитния риск по отношение на други финансови инструменти на същия длъжник;
- актуална или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на длъжника, което води до значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си по дълга.

Независимо от резултата от горната оценка, Фондът приема, че кредитният риск по даден финансов актив се е увеличил значително от първоначалното признаване, когато договорните плащания са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Фондът не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

Фондът редовно следи за ефективността на използваните критерии при определянето дали има значително увеличение на кредитния риск и ги преразглежда, за да подсили, че критериите са в състояние да идентифицират значително увеличение на кредитния риск преди сумата да стане просрочена.

Фондът счита следните обстоятелства за настъпване на неизпълнение за целите на управление на вътрешния кредитен риск:

- нарушение на финансовите условия от страна на длъжника; или
- информацията, разработена вътрешно или получена от външни източници, показва, че е малко вероятно длъжникът да плати на кредиторите, включително на Фонда, изцяло (без да се отчитат обезпеченията, държани от Фонда).

Независимо от горния анализ, Фондът счита, че е настъпило неизпълнение, когато даден финансов актив е с над 90 дни просрочие, освен ако Фондът има разумна и подкрепяща информация, за да докаже, че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития оказват негативно въздействие върху оценката на бъдещите парични потоци от този финансов актив. Доказателство, че даден финансов актив е с кредитна обезценка, включва наблюдаеми данни за следните събития:

- а) значителни финансови затруднения на емитента или длъжника;
- б) нарушение на договора, като неизпълнение или събитие на просрочие;
- в) кредиторът(ите) на длъжника, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на длъжника, предоставя на длъжника отстъпка (и), която кредиторът(ите) не би предоставил в противен случай;
- г) става вероятно длъжникът да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация; или
- д) изчезването на активен пазар за този финансов актив поради финансови затруднения.

Измерването на очакваните кредитни загуби е функция от вероятността за неизпълнение, загубата при неизпълнение (т.е. размера на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещето развитие, както е описано по-горе. Експозицията при неизпълнение за финансовите активи, се състои от брутната балансова стойност на активите към датата на отчетния период.

За финансовите активи очакваната кредитна загуба се оценява като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда в съответствие с договора и всички

парични потоци, които Фондът очаква да получи, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Фондът признава печалба или загуба от обезценка в отчета за промените в нетните активи за всички финансови инструменти със съответстваща корекция на тяхната балансова стойност в отчета за нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания.

Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания, но запазва част или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фондът нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, той отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Фондът отписва определени инвестиционни ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми - например, когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидирен или е влязъл в производство по несъстоятелност. Отписаните финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по принудително изпълнение съгласно процедурите за възстановяване на Фонда, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в печалбата или загубата.

4.5.2 Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към Дружеството, управляващо Фонда и задължения, свързани с инвестиции.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност. Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

4.5.3 Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен

пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Фондът задължително има достъп.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

4.5.4 Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови инструменти отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания, на месечна база.

Основните използвани методи за преоценка са посочени по-долу, в зависимост от типа на инструмента:

Акции и права, приети за търговия на регулиран пазар

Последваща оценка на акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, които са включени в основен индекс на съответния пазар, се извършва по:

- цена на затваряне на този пазар за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация на финансови инструменти;
- последна цена "купува" за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация на финансови инструменти, ако не може да се определи цена по предходната разпоредба.

Последваща оценка на акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, извън посочените в предходната разпоредба, се извършва по по-ниската цена от:

- обявената на този пазар цена на затваряне за предходния работен ден, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец;
- последна цена „купува“ за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец.

При невъзможност да се приложи начинът за оценка по предходните две разпоредби, последващата оценка на акции се извършва по един от следните методи и модели:

1. метод на пазарните множители на дружества аналози чрез използване на модела на пазарните множители на дружество аналог;
2. метод на нетната балансова стойност на активите чрез използване на модела на нетната балансова стойност на активите;
3. метод на дисконтираните парични потоци чрез използване на:
 - а) модела на дисконтираните парични потоци на собствения капитал;
 - б) модела на дисконтираните парични потоци на дружеството, или
 - в) модела на дисконтираните дивиденди.

Последваща оценка на права или варанти по акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, се извършва по по-ниската цена от цената на затваряне и последната цена "купува" за предходния работен ден, обявени в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация.

При невъзможност да се приложи предходната разпоредба, последващата оценка на правата и вариантите се извършва по справедлива стойност, определена посредством подходящ модел, посочен в правилата на Фонда.

Прилагането на даден метод следва да се аргументира подробно, като се обоснове методиката за изчисление на цените. Когато даден избран метод престане да бъде приложим за съответната ценна книга поради липса на публична информация или когато се получат съществени отклонения в оценката, изчислена по дадения метод, спрямо справедливата ѝ стойност, се избира друг метод, който дава по-точна оценка на справедливата стойност на ценната книга.

Акции и/или дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми

Последваща оценка на акции или дялове на предприятия за колективно инвестиране, учредени в страната, се извършва по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 часа в деня на оценката.

- В случаите, когато не е достигнат законово определеният минимален размер на нетната стойност на активите на предприятието за колективно инвестиране, последващата оценка на издадените от него дялове се извършва по последната определена и обявена до 12 часа в деня на оценката емисионна стойност на един дял, намалена с размера на предвидените в правилата на Фонда разходи по емитирането и по обратното изкупуване на един дял.
- Ако не може да се определи цена по предходните две разпоредби, последващата оценка се извършва по обявената на съответния пазар цена на затваряне за предходния работен ден, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец.
- В случаите, когато не могат да се приложат предходните разпоредби последващата оценка на акциите, съответно на дяловете, се извършва или по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване, или по справедлива стойност на една акция, съответно на един дял, определена по метода на нетната балансова стойност на активите съгласно последния вписан в публичния регистър на комисията счетоводен баланс на съответното предприятие за колективно инвестиране – която от двете величини е изчислена по най-актуални данни за нетните активи на предприятието.

Последваща оценка на акции, съответно на дялове на предприятия за колективно инвестиране, учредени извън страната, се извършва по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 ч. българско време в деня на оценката.

- Ако не може да се определи цена по реда на предходната разпоредба, последващата оценка се извършва по обявената на съответния пазар цена на затваряне за предходния работен ден, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец.
- В случаите, когато не могат да се приложат предходните две разпоредби, последващата оценка на акциите, съответно на дяловете, се извършва или по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване, или по справедлива стойност, определена по метода на нетната балансова стойност на активите съгласно последния оповестен счетоводен баланс на съответното предприятие за колективно инвестиране – която от двете величини е изчислена по най-актуални данни за нетните активи на предприятието. Извън тези случаи, когато правилата на предприятието за колективно инвестиране предвиждат определени условия, при които не се осъществява обратно изкупуване на акции, съответно на дялове, последващата им оценка се извършва по последната определена и обявена нетна стойност на активите на една акция, съответно на един дял.
- Извън случаите по предходната разпоредба, когато правилата на предприятието за колективно инвестиране предвиждат определени условия, при които не се осъществява обратно изкупуване на акции, съответно на дялове, последващата им оценка се извършва по последната определена и обявена до 12 ч. българско време в деня на оценката нетна стойност на активите на една акция, съответно на един дял.

Облигации отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 2 и 4 от Кодекса за социално осигуряване, приети за търговия на регулиран пазар

Последващата оценка на тези облигации, се извършва по:

- последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена, последващата оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката.
- Ако не може да се определи цена по предходната разпоредба, последващата оценка се извършва по последна цена "купува" за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена, последващата оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката.
- При невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните две разпоредби, се използва методът на дисконтираните парични потоци.

Ценни книжа отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 3, 7 и 9 от Кодекса за социално осигуряване, които не се търгуват на регулирани пазари

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по метода на дисконтираните парични потоци или по друг подходящ метод, посочен в Правилата на Фонда.

Държавни ценни книжа, издадени и приети за търговия на регулиран пазар в страната.

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по:

- последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден (ден "Т"), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в бюлетина от ден "Т-2".

- Ако не може да се определи цена по предходната разпоредба, последващата оценка се извършва по последна цена "купува" за предходния работен ден (ден "Т"), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в бюлетина от ден "Т-2".
- При невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните две разпоредби, последващата оценка се извършва по средна цена на всяка емисия за предходния работен ден на вторичния междубанков пазар. Средната цена на емисия се формира като средноаритметична от цените "купува" и "продава", обявени от не по-малко от трима първични дилъри на държавни ценни книжа, определена по начин, посочен в правилата на Фонда.
- При невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните три разпоредби, се използва методът на съпоставими цени за ценни книжа със сходни условия за плащане, падеж и рейтинг или други общоприети методи, определени в правилата на Фонда.

4.6 Парични средства и парични еквиваленти

Фондът отчита като парични средства и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити с оригинален срок до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.7 Такси

Във връзка с осъществяването на дейността по управление на Фонда от Пенсионноосигурителното дружество (ПОАД), ФРП „ЦКБ-Сила“ начислява и изплаща на ПОАД следните такси върху вноските, получени от лицата, получаващи разсрочени плащания,:

- 0.50% инвестиционна такса, определена годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който са управлявани.

4.8 Данъци

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на Фонда не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физически лица. Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

4.9 Стойност на задълженията към лица, получаващи разсрочени плащания

Стойността на обещаните плащания към лицата е изчислената от отговорния актюер към 31 декември на отчетната година оставаща стойност на очакваните плащания по сключените договори за разсрочени плащания до изтичането на техните срокове.

5. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност

	Пояснение	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	5.1.	8 390	5 188
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		780	751
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации		7 610	4 437
		8 390	5 188

Ценните книжа отчитани по справедлива стойност, представени по видове валути са:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Ценни книжа по справедлива стойност в лева	119	111
Ценни книжа по справедлива стойност в евро	8 271	5 077
	8 390	5 188

5.1 Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ, трети страни и техните централни банки

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Дългови ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	780	751
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации	7 610	4 437
	8 390	5 188

5.1.1. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата

Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 ‘000 лв.
BG2040019213	1.500%	21.6.2039	BGN	150 000	119
XS2579483319	4.500%	27.1.2033	EUR	300 000	661
					780

5.1.2. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ

Емисия	Държава	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 '000 лв.
NL00150026M5	Dutch State Treasury Agency	0.000%	30.1.2025	EUR	620 000	1 210
NL00150028D0	Dutch State Treasury Agency	0.000%	27.2.2025	EUR	600 000	1 169
NL00150028V2	Dutch State Treasury Agency	0.000%	28.3.2025	EUR	1 070 000	2 080
NL0015002AQ1	Dutch State Treasury Agency	0.000%	29.4.2025	EUR	1 200 000	2 327
XS1713475306	Republic of Croatia	2.750%	27.1.2030	EUR	100 000	201
XS2010026214	Hungary	4.250%	16.6.2031	EUR	150 000	306
XS2109812508	Romania	2.000%	28.1.2032	EUR	200 000	317
						7 610

Съгласно инвестиционната стратегия на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД относно управлението на инвестициите на Фонда, част от активите на фонда са инвестирани в дългови ценни книжа, придобити с цел извличане на лихвена доходност, и са класифицирани като държани до падеж.

За целите на счетоводното отчитане дълговите ценни книжа, държани до падеж, се оценяват текущо по амортизирана стойност и се представят в отчетите за регулаторни цели към 31.12.2024 г. на стойност 1 610 хил. лв. (31.12.2023 г.: 1 603 хил.лв.). Същите се представят в настоящия отчет по справедлива стойност в размер 1 604 хил. лв. (31.12.2023 г.: 1 558 хил.лв.).

6. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват следните компоненти:

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Парични средства по разплащателни сметки	1 258	938
	1 258	938

7. Нетни активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Нетни активи на разположение за плащания	9 644	6 123
	9 644	6 123

Изменението на нетните активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания, е резултат от:

	За годината, приключваща на 31.12.2024 ‘000 лв.	За годината, приключваща на 31.12.2023 ‘000 лв.
Към началото на годината	6 123	3 403
Постъпили от УПФ за изплащане на пожизнени пенсии	11 112	7 551
Общо увеличение от осигурителни вноски	11 112	7 551
Доход от инвестиране средствата на Фонда	242	257
Изплатени средства за разсрочени плащания на лицата	(7 782)	(5 043)
Изплатени средства на наследници на починали лица	(17)	(21)
Общо намаление, свързано с пенсии	(7 799)	(5 064)
Начислена такса за пенсионноосигурителното дружество	(34)	(24)
Към края на годината	9 644	6 123
	Брой лица	Изплатени суми през годината
Починали	11	31
Лица с прекратени плащания	992	2 953
Лица, получаващи разсрочени плащания през периода	1 725	4 798
в т.ч. с остатъчен период до 1 година	1 035	3 556
в т.ч. с остатъчен период от 1 до 3 години	657	1 210
в т.ч. с остатъчен период над 3 години	33	32
Общо	2 728	7 782
Общо плащания през периода и среден размер на плащанията	16 695	466.12

Броят плащания във Фонда за периода е 16 695. Средният размер на месечните плащания е 466.12 лв.

	2023 ‘000 лв.	
	Брой лица	Изплатени суми през периода
Починали	9	12
Лица с прекратени плащания	574	1 594
Лица, получаващи разсрочени плащания през периода	1 309	3 437
в т.ч. с остатъчен период до 1 година	816	2 427
в т.ч. с остатъчен период от 1 до 3 години	466	975
в т.ч. с остатъчен период над 3 години	27	35
Общо	1 892	5 043
Общо плащания през периода и среден размер на плащанията	12 320	409.32

Броят плащания във Фонда за 2023 т. е 12 320. Средният размер на месечните плащания е 409.32 лв.

	2024 ‘000 лв.	
Лица, получаващи разсрочени плащания в края на годината	Брой	Остатък по аналитичнит е сметки на лицата
в т.ч. с остатъчен период до 1 година	1 035	3 131
в т.ч. с остатъчен период от 1 до 3 години	657	6 083
в т.ч. с остатъчен период над 3 години	33	303
Към края на годината	1 725	9 517
Починали лица, чиито средства не са изплатени на наследниците	2	3

Задълженията към лица, получаващи разсрочени плащания и наследници до шест месеца е в размер на 4 523 хил. лв. към 31.12.2024 г., от които 3 хил. лв. са към наследници.

	2023 ‘000 лв.	
Лица, получаващи разсрочени плащания в края на периода	Брой	Остатък по аналитичните сметки на лицата
в т.ч. с остатъчен период до 1 година	816	2 229
в т.ч. с остатъчен период от 1 до 3 години	466	3 646
в т.ч. с остатъчен период над 3 години	27	226
Към края на периода	1 309	6 101
Задълженията към лица, получаващи разсрочени плащания и наследници до шест месеца е в размер на 3 011 хил. лв. към 31.12.2023 г.		

8. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Фонда включват ПОАД „ЦКБ – Сила”, ръководството на ПОАД „ЦКБ – Сила”, управляваните от ПОАД „ЦКБ – Сила” фондове, предприятията с контролно участие в ПОАД ЦКБ-Сила и всички дружества в групата „Химимпорт“ АД.

Предприятие с контролно участие в Дружеството е „ЦКБ Груп“ АД с притежание на 74,86% от акциите на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД

	За годината, приключваща на 31.12.2024 ‘000 лв.	За годината, приключваща на 31.12.2023 ‘000 лв.
Прехвърлени средства от УПФ ЦКБ-Сила	11 112	7 551

	За годината, приключваща на 31.12.2024 ‘000 лв.	За годината, приключваща на 31.12.2023 ‘000 лв.
Начислена инвестиционна такса към ПОАД	34	24
Задължения към ПОАД	4	3

9. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Фондът не е осъществил инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

10. Условни активи и пасиви

През периода Фондът няма условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

11. Политика по управление на риска

Рискове, свързани с финансовите инструменти

Фондът набира парични средства от лицата, получаващи разсрочени плащания, които се управляват от ПОАД в съответствие с Правилата на Фонда и изискванията на пенсионното законодателство. Тези парични средства се инвестират съгласно утвърдените от ПОАД правила на Фонда. Вследствие на използването на финансови инструменти Фонда е изложен на различни видове риск, които ПОАД управлява. Най-значимите финансови рискове, на които е изложен Фонда са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Фонда е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на портфейли на пенсионни фондове извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

Управлението на риска във Фонда, се извършва от ПОАД и се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата стратегия за управление на риска;
- Риск мениджър - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете при управлението на портфейла на Фонда.

Дейността по управлението на рисковете се извършва периодично, като се спазват всички нормативни изисквания и вътрешните правила за управление на риска. При оценката на риска се прилагат подходящи измерители, като стойностите им се анализират периодично и се следят ограниченията и действащите лимити.

Основен риск, на който е изложен Фондът, е лихвеният. Предвижданията на ръководството на ПОАД са, че в краткосрочен и средносрочен план няма да бъде извършено намаление на лихвените равнища.

Инвестициите във Фонда са изложени на минимален валутен риск поради факта, че към 31 декември 2024 г. активите, притежавани от Фонда, са деноминирани в лев и евро.

S&P Global Ratings потвърди дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута BBB/A-2. Перспективата пред рейтинга остава „положителна“, т.е. рейтингът може да бъде повишен в следващите две години, ако страната се присъедини към Еврозоната. България все още не отговаря на критерия за ценова стабилност от критериите за конвергенция, които всички страни трябва да изпълнят, преди да се присъединят към зоната. S&P Global Ratings посочва обаче, че дори България да не се присъедини към Еврозоната през 2025 г., отлагането ще е за една година, или 01.01.2026 г. Въпреки застаряването и намаляването на населението в трудоспособна възраст, от S&P Global Ratings приемат, че икономиката на България има силни перспективи за растеж през следващите няколко години. Те прогнозираят реален растеж на БВП малко под 3% средно през 2025-2027 г., подкрепен предимно от увеличеното вътрешно търсене. Потреблението ще остане силно на фона на устойчивия пазар на труда с почти рекордно ниски нива на безработица и положителен растеж на реалните заплати. Средствата от Европейския съюз се очаква да подкрепят инвестиционната активност за няколко години напред. Според агенцията наличните грантове и заеми за България по Многогодишната финансова рамка (МФР) на ЕС за периода 2021-2027 г. и Next Generation EU възлизат на около 29% от прогнозния БВП за 2024 г. България има едни от най-добрите фискални резултати от страните в Централна и Източна Европа и от рейтинговата агенция оценяват, че текущите фискални планове ще сведат дефицита под 3% до 2027 г. За дълга се очаква да достигне около 20% от БВП до 2027г., нетно от ликвидни държавни активи, а за дефицита по текущата сметка – средно 1% от БВП, като ще бъде свръхфинансиран от фондовете на ЕС и от приток на преки чуждестранни инвестиции.

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) потвърди дългосрочен и краткосрочен държавен кредитен рейтинг на Република България и перспективата, свързана с тях, както следва: дългосрочен кредитен рейтинг nBBB със „стабилна“ перспектива и краткосрочен кредитен рейтинг nA-3. Стабилната перспектива отразява мнението на БАКР, че рисковете за рейтинга на България са балансирани. По данни на Международния валутен фонд се отчете растеж на българската икономика през 2024 година от 2.30% . През 2025 година МВФ прогнозира растежа да бъде 2.50% , подкрепян от засилен експорт и стабилно вътрешно търсене на стоки и услуги. На прага на членството в Еврозоната, банковият сектор в страната остава ликвиден, добре капитализиран и регистрира нарастваща печалба. Положително влияние върху рейтинга и/или перспективата на страната биха оказали следните фактори: напредък в оценките относно борбата с корупцията, върховенството на закона и политическата стабилност; ускоряване на процеса на реална конвергенция към средното за ЕС ниво на доходи. Присъединяване към Еврозоната в началото на 2026 година би се отразило силно положително на кредитния рейтинг. Негативно влияние върху рейтинга и/или перспективата на страната биха оказали следните фактори: разхлабване на фискалната политика, водещо до ново отлагане на датата за присъединяването към еврозоната.

Рейтинговата агенция Fitch Ratings потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута BBB с „положителна“ перспектива. Рейтингът на България е подкрепен от силната външна и фискална позиция на страната в сравнение с държавите със същата оценка, надеждната политическа рамка от членството в Европейския съюз (ЕС) и дългогодишното функциониране на режима на паричен съвет. Fitch отбелязва, че ниската производителност на труда и неблагоприятната демография имат възпиращ ефект върху

потенциалния растеж и стабилността на държавните финанси в дългосрочен план. Положителната перспектива отразява изгледите на страната за членство в Еврозоната, което би довело до по-нататъшни подобрения на показателите за външната ѝ позиция. Агенцията счита, че е налице широк политически ангажимент на национално и европейско ниво за приемане на еврото. България отговаря на всички номинални конвергентни критерии за приемане на еврото, с изключение на ценова стабилност. Инфлацията в България продължава да се охлажда, намалявайки разликата между средногодишната инфлация в страната и тази на трите най-добре представящи се държави членки на ЕС. Фактори, които биха могли да доведат до положителни действия по рейтинга, са: допълнителен напредък към присъединяването към Еврозоната, като потвърждение, че България е изпълнила критериите за членство и по-голяма сигурност относно вероятния момент за приемане на еврото; подобряване на потенциала за растеж, чрез прилагане на структурни и управленски реформи за подобряване на бизнес средата и/или ефективно използване на фондовете на ЕС. Фактори, които биха могли да доведат до негативни действия по рейтинга, са: неприсъединяване към Еврозоната поради неизпълнение на критериите за конвергенция, по-слаби перспективи за икономически растеж.

Според вижданията на ПОАД, Фондът е редуцирал кредитния риск (риск от невъзможност на издателя на ценни книжа да изпълни своите парични задължения) до минималното, чрез извършвания кредитен анализ, диверсификацията на инвестициите, наблюденията на събитията и тенденциите в икономическите и политическите условия. Въпреки това няма сигурност, че тези действия ще предотвратят загуби, възникнали от кредитен риск.

От началото на дейността си Фондът не е сключвал хеджиращи сделки чрез деривативни финансови инструменти.

11.1 Анализ на пазарния риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на пазарен риск, който представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Финансовите инструменти в оборотен портфейл се оценяват по справедлива стойност и всички промени в пазарните условия се отразяват директно в Отчета за нетни активи на разположение на лицата, получаващи разсрочени плащания.

Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на пенсионното законодателство. През 2024 г. средства на Фонда са инвестирани във финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност.

За периода от създаване на Фонда до 31 декември 2024 г., предвид характера, структурата и обема на инвестициите, не е преценено като необходимо и целесъобразно извършването на хеджиране на риска чрез използване на деривативни финансови инструменти.

За избягване на риска от концентрация, ПОАД се стреми да спазва заложените ограничения за инвестиране на активите на Фонда.

11.1.1 Валутен риск

Фондът е изложен на валутен риск при сключването на сделки в чуждестранна валута.

Валутният риск измерва чрез количествено определяне на нетната експозиция към всяка валута, различна от лев и евро, като процент от нетните активи на Фонда. Към 31 декември 2024г. Фондът няма нетна експозиция във валута, различна от лев и евро.

Към датата на приемане на финансовия отчет Република България продължава да има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583.

Финансовите активи, в зависимост от валутата, в която са деноминирани, са представени, както следва:

31.12.2024 г.	Позиции в лева ‘000 лв.	Позиции в евро ‘000 лв.	Позиции в щ. долари ‘000 лв.	Позиции в др. валута ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	1 233	25	-	-	1 258
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	119	661	-	-	780
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации	-	7 610	-	-	7 610
Общо активи	1 352	8 296	-	-	9 648

31.12.2023 г.	Позиции в лева ‘000 лв.	Позиции в евро ‘000 лв.	Позиции в щ. долари ‘000 лв.	Позиции в др. валута ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	581	357	-	-	938
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	111	640	-	-	751
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации	-	4 437	-	-	4 437
Общо активи	692	5 434	-	-	6 126

11.1.2 Лихвен риск

Фондът не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите на Фонда не са изложени на лихвен риск.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите на ПОАД. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

Лихвеният риск се наблюдава и измерва чрез следните количествени методи – дюрация и рискова премия. Дюрацията е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. ПОАД използва метода на модифицираната дюрация да измери лихвения риск, свързан с всеки инструмент, базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси базирани на облигации. Рисковата премия е разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска, или ипотечна облигация и доходността до падеж на ДЦК със сходен падеж. ПОАД анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитния рейтинг на емитента.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути. При нарастване на лихвите с 1.0% стойността на портфейла от дългови ценни книжа се понижава с 121 552 лв.

Дюрацията на дълговите ценни книжа на Фонда е 1.49 (спрямо 2.48 за 2023г.). Модифицирана дюрация на дълговите ценни книжа на Фонда е 1.45, (спрямо 2.43 за 2023г.).

В следващата таблица е показана информация за номиналните лихвени проценти на активите на Фонда:

31.12.2024 г.	Лихвен процент	Лихвоносни '000 лв.	Безлихвени '000 лв.	Общо '000 лв.
Парични средства в банка	0%	1 258	-	1 258
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	От 1.500% до 4.500%	780	-	780
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации	От 0.000% до 4.250%	824	6 786	7 610
Общо активи		2 862	6 786	9 648

31.12.2023 г.	Лихвен процент	Лихвоносни '000 лв.	Безлихвени '000 лв.	Общо '000 лв.
Парични средства в банка	0%-0.50%	938	-	938
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	От 1.50% до 4.50%	751	-	751
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации	От 0.00% до 4.25%	807	3 630	4 437
Общо активи		2 496	3 630	6 126

Фондът не притежава финансови инструменти с плаващ лихвен процент към края на 2024 г.

11.1.3 Ценови риск

Основния ценови риск, на който е изложен Фондът, е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа. Справедливата стойност на тези финансови инструменти се влияе от промени в пазарните равнища на съответните ценни книжа, което от своя страна рефлектира върху доходността на Фонда. Към 31.12.2024 г. и 31.12.2023 г. Фондът не притежава инвестиции в капиталови ценни книжа.

ПОАД измерва ценовия риск на инвестициите чрез приложимия за съответния пазар количествен метод - историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение за период един месец.

11.2 Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск ПОАД наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти.

Общо дълговите ценни книжа представляват 86.96% от активите, като 100.00% от тях са издадени или гарантирани от държавата и държави-членки на ЕС и техните централни банки. За 2023г. процентът на дълговите ценни книжа е 84.69% от активите на фонда.

Финансовото състояние на длъжниците се анализира на база на кредитните рейтинги на държавите гарант или издател на ценната книга. Фондът се стреми да ограничава кредитния

риск чрез осъществяване на сделки приоритетно с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг. Средствата в размер на 1 258 хил. лв. са по разплащателните сметки на Фонда в Юробанк България АД.

Кредитният рейтинг на инвестиции на Фонда е представен в следващата таблица:

Ценна книга/ Емисия	Рейтинг	Рейтингова агенция
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
BG2040019213	BBB	S&P
XS2579483319	BBB	S&P
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации		
XS2109812508	BBB-	Fitch
XS1713475306	Baa2	Moody's
XS2010026214	BBB-	S & P

Излагането на Фонда на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

Групи финансови активи (балансови стойности)	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Финансови активи , отчитани по справедлива стойност	8 390	5 188
Парични средства и парични еквиваленти	1 258	938
	9 648	6 126

Ръководството на ПОАД счита, че към 31 декември 2024 г. няма основание за кредитна обезценка на финансовите активи във Фонда.

В следващите таблици е представен анализ на матуритетна структура според остатъчния срок на падеж на финансовите активи на Фонда:

31.12.2024 г.	До 3 м.	3 -6 м.	6 м –1г.	1 -5 г.	Над 5 г.	Без матуритет	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	1 258	-	-	-	-	-	1 258
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	-	-	-	780	-	780
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации	4 459	2 327	-	-	824	-	7 610
Общо активи	5 717	2 327	-	-	1 604	-	9 648

31.12.2023 г.	До 3 м.	3 -6 м.	6м –1г.	1 -5 г.	Над 5 г.	Без матуритет	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	938	-	-	-	-	-	938
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	-	-	-	751	-	751
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации	2 953	677	-	-	807	-	4 437
Общо активи	3 891	677	-	-	1 558	-	6 126

Фондът е създаден през септември 2021г. и изплаща разсрочени плащания отпуснати при придобиване на пенсионна възраст по дял първи от КСО на осигурените лица в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” срещу прехвърляне на средствата натрупани по осигурителната им партида в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” във Фонда. Към 30.09.2024г. е извършена актуализация на разсрочените плащания с 75% от постигнатата доходност от инвестиране на средствата от 01.10.2023г. до 30.09.2024г. В резултат на извършената актуализация, задълженията към лицата с разсрочени плащания и техните наследници са увеличени с 103 хил. лева.

Дружеството извършва регулярно анализ на съответствието на активите и пасивите на Фонда и достатъчната наличност на ликвидни средства за посрещане на текущите плащания. На база на актюерски изчисления ръководството на Дружеството очаква предстоящите плащания в срок от една година да са в размер на 9 064 хил. лв.

Концентрацията на разсрочените плащания към лицата с отпуснати разсрочени плащания се очаква да настъпи след двадесет години на база на актюерското предположение, че 56.26% от осигурените в момента лица в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” ще придобият право на пенсия след около двадесет години и средствата на 62.24% от тях ще бъдат прехвърлени в Фонд за разсрочени плащания „ЦКБ – Сила”.

11.3 Анализ на ликвидния риск

ПОАД и Фондът следват задълженията за ликвидност произтичащи от раздел IV на Наредба № 10 от 29.06.2021 г. за изискванията към границата на платежоспособност и собствените средства на пенсионноосигурителното дружество, към неговата оздравителна програма и към минималните ликвидни средства на дружеството и на управляваните от него фондове.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Фонда, като се предприемат и активни действия.

Върху ликвидността на Фонда се извършва периодично наблюдение. ПОАД следи изходящите и входящи парични потоци.

ПОАД наблюдава и измерва ликвидния риск на база историческите входящи и изходящи парични потоци и изготвяната месечна прогноза за паричните потоци, свързани с дейността. На база на този анализ, ПОАД определя минимален праг на ликвидни парични средства и парични еквиваленти във Фонда.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица от Звеното за управлението на риска и лицето от специализираната служба за вътрешен контрол, определено да следи за спазване на изискванията на Наредба

№ 10 от 29.06.2021 г. на КФН. Отговорните лица са Изпълнителните директори, Директор Дирекция „Анализ и управление на финансови активи“ и Съвета по инвестициите.

От започване на дейността на Фонда не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период Фондът не е ползвал външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявал своите текущи задължения в срок.

Всички текущи пасиви на Фонда са нелихвоносни и са с остатъчен матуритет до 1 месец.

Показателите, които се следят във връзка с управление на ликвидността съгласно изискванията на КФН са представени в следващата таблица:

Показатели	хил. лв.
Ликвидни средства, в т.ч.	8 044
Парични средства по сметки в банки	1 258
Дългови ценни книжа, издадени от Р България или страна членка на ЕС	6 786
Текущи задължения, в т.ч.:	4 527
Дължими плащания към лицата, получаващи разсрочени плащания, и техните наследници и други текущи задължения за следващите 6 месеца	4 523
Други текущи задължения	4
Дължими плащания към лицата, получаващи разсрочени плащания, и техните наследници и други текущи задължения за следващия месец	870
Съотношение ликвидни средства/текущи задължения	1.78
Съотношение парични средства по сметки в банки/дължими плащания към лицата, получаващи разсрочени плащания, и техните наследници и други текущи задължения в следващия месец	1.45

11.4 Анализ на концентрационния риск

Концентрационният риск представлява рискът от концентриране на инвестиции в даден сектор от икономиката, валута, географска локация или един емитент. ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД, придържайки се стриктно към съществуващите регулации, касаещи инвестиционната дейност на пенсионните фондове в България, се стреми да инвестира средствата на лицата, получаващи разсрочени плащания, във ФРП „ЦКБ – Сила“ диверсифицирайки портфейла от активи по всеки един от споменатите по-горе компоненти. За целта се подбират ценни книжа основно с фиксиран доход. Книжата с фиксиран доход представляват облигации, издадени от Република България, Хърватия, Унгария, Румъния и Нидерландия.

По отношение на географската диверсификация – приоритетно се инвестира на пазарите в България, както и на тези в страни от Централна и Източна Европа предвид очакванията за изпреварващ растеж през следващите години спрямо развитите пазари от Западна Европа и САЩ.

По отношение на концентрацията на активи, издадени от един емитент – ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД стриктно спазва заложените нормативни ограничения в законодателството, регламентиращо дейността на ФРП и не допуска надвишаване на разрешените лимити.

11.5 Анализ на рисковете, свързани с войната в Украйна и търговски конфликт на САЩ с Китай

Фондът няма експозиции в руски и украински корпоративни финансови инструменти или финансови инструменти, издадени от Руската Федерация и Република Украйна. Фондът няма експозиции във валута - руски рубли и украински гривни.

Конфликтът между Руската Федерация и Украйна не засяга пряко инвестициите в портфейла на Фонда и няма преки последиствия върху нетните му активи.

Въздействието на събитията, свързани с военния конфликт върху общата икономическа ситуация може да наложи преразглеждане на някои допускания и преценки. На този етап ръководството не е в състояние надеждно да оцени потенциалното въздействие, тъй като събитията се развиват ежедневно.

През Януари 2020 г. Доналд Тръмп сключи първоначално търговско споразумение с Китай, в рамките на което Пекин обеща да се бори с кражбата на американски търговски тайни и технологии, да закупи американски продукти на стойност 200 млрд. долара до следващата година и да намали някои търговски бариери пред американския износ. Отношенията обаче бяха провалени само няколко седмици по-късно, когато пандемията от Covid-19 обхвана света, за което Тръмп обвини Китай. Сега, в началото на своя втори мандат, американският президент Доналд Тръмп засили натиска върху Китай с допълнителни 10% мита върху целия внос от страната, като наказание за това, което според него са нелоялни китайски търговски практики, и за неуспеха да се спре потокът от фентанил в САЩ. От своя страна Пекин отговори, като се насочи към шепа американски компании, наложи данъци върху някои американски стоки и наложи контрол върху износа на някои критични метали.

Фондовете, управлявани от ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ притежават експозиции издадени от САЩ, както и такива в щатски долари.

ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ ще продължи да следи развитието на конфликта между Руската Федерация и Украйна, както и търговската война между САЩ и Китай и ще предприеме всички възможни мерки, за да ограничи размера на непрекия ефект върху нетните активи на управляваните фондове.

Поради високата волатилност на финансовите пазари ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ подхожда консервативно при инвестиции във финансови инструменти. Портфейлите на Фондовете са добре диверсифицирани и при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт и понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа с 5 процентни пункта, в условията на действащите в момента военни действия на територията на Украйна и търговски конфликт между САЩ и Китай, не се забелязва съществено отклонение на данните за 2024 г. спрямо тези от 2023 г.

11.6 Анализ на регулаторен и политически риск

Регулаторният и политическият риск са рискове, които са взаимно свързани и се отнасят до неблагоприятна промяна в нормативните разпоредби и вземане на политически решения, които да се отразят негативно на дейността, стойността на активите на управляваните фондове и съответно средствата на осигурените лица.

Ръководството на ПОАД "ЦКБ-Сила" АД следи внимателно и взема участие във всяко едно обсъждане на промени в нормативната уредба, които могат да застрашат интересите на лицата с разсрочени плащания и техните наследници във ФРП „ЦКБ - Сила“, като предприема адекватни действия в една силно регулирана среда и динамична обстановка.

11.7 Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Фонда могат да бъдат представени в следните категории:

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Финансови активи		
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност	8 390	5 188
Парични средства и парични еквиваленти	1 258	938
Финансови пасиви		
Задължения към ПОАД ЦКБ-Сила	4	3

12. Политика и процедура за управление на нетните активи

Целите на ПОАД по отношение управлението на нетните активи са:

- Постигане на доходност, съразмерна с поемането на нисък риск за лицата, получаващи разсрочени плащания;
- Спазване на нормативните изисквания;
- Поддържане на висока ликвидност;
- Адекватно съотношение между вложените парични средства в ценни книжа и паричните инструменти.

Управлението на активите на Фонда, използването им за генериране на доход се извършва от Дирекция „Анализ и управление на финансови активи“ на ПОАД в съответствие с нормативната уредба, Правилата на Фонда, под наблюдението на специализирана служба “Вътрешен контрол”, Риск мениджър и активното взаимодействие с Дирекция “Финансово счетоводна” съгласно правилата за вътрешната структура и вътрешния контрол на ПОАД.

13. Определяне на справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, търгувани на активни пазари (каквито са публично търгуемите ценни книжа), е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н., тези цени се представят като реални и редовно осъществявани пазарни сделки. При оценката на справедливата стойност на финансовите активи към 31 декември 2024, Фондът е приел следните критерии за определяне на активен пазар: среден брой сключени сделки най-малко 21 бр. за предходния тримесечен период и над 0.60% от средния Free Float изтъргуван обем за същия период, като двете условия се прилагат кумулативно.

Справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар се определят чрез използване на техники за оценка. Фондът използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината.

Фондът е приел измененията в МСФО 13 и МСФО 7, в сила от 1 януари 2009, което изисква Фондът да класифицира оценяването по справедлива стойност чрез използване на йерархия на оценките по справедлива стойност, която отразява значимостта на входните данни, използвани при определяне на оценките. Йерархията на справедливите стойности има следните нива:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни

за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котирани цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котирани цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;

- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите;

Нивото в йерархията на справедливите стойности, в рамките на която се категоризира оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват, се определя въз основа на най-ниския елемент от нивото, който е от значение за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват. За тази цел значението на даден елемент се оценява като се съпоставя с оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват.

Ако при оценяването на справедливата стойност бъдат използвани наблюдаеми елементи, които се нуждаят от значително коригиране, основано на ненаблюдаеми елементи, такова признаване е от ниво 3. За оценяването на значението на даден елемент за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват е необходимо да бъдат взети предвид специфичните за даден актив или пасив фактори.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2024:

Група финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	Ниво 1 ‘000 лв.	Ниво 2 ‘000 лв.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	780	-	-	780
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки или държави, посочени в Наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	7 610	-	-	7 610
Общо за група финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	8 390	-	-	8 390

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2023:

Група финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	Ниво 1 ‘000 лв.	Ниво 2 ‘000 лв.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	751	-	-	751
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки или държави, посочени в Наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	4 437	-	-	4 437
Общо за група финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	5 188	-	-	5 188

За целите на изготвяне на Финансовия отчет съгласно приложимите МСФО Фондът отчита финансовите активи по справедлива стойност, дори и тези, които възнамерява да държи до

падежа, за да събере договорните парични потоци и тези парични потоци се състоят единствено от плащания по главница и лихви върху непогасената главница.

14. Събития след края на отчетния период

След края на отчетния период не са настъпили други събития, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Фонда.

15. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2024 г. е одобрен от Управителния съвет на 17 март 2025 г.